

ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тетяна Токар, Валентина Сосіна

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

Актуальність. Дослідники українського народно-хореографічного мистецтва К. Ю. Василенко [1], В. М. Верховинець [2] довели, що заняття з українського народного танцю сприяють розвитку духовності особистості, формуванню національної самосвідомості, а також залученню підлітків до народних традицій, звичаїв, побуту, що знаходить своє відображення в шедеврах народної творчості й хореографії. У науковій та методичній літературі недостатньо уваги приділяється проблемі формування культури засобами народної хореографії в підлітковому віці. Не зважаючи на те, що саме підлітковий вік, на думку К. Ю. Василенка [1], є найбільш сприятливим для формування світогляду, культури та світорозуміння, це зумовило актуальність дослідження.

Мета дослідження – розробити програму і методичні рекомендації щодо формування культури підлітків засобами народної хореографії.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення даних наукової та методичної літератури, педагогічне спостереження, анкетування, метод експертної оцінки, педагогічний експеримент.

Аналіз літературних джерел і педагогічне спостереження було використано з метою з'ясування особливостей формування хореографічної культури за допомогою народної хореографії. Під час проведення педагогічних спостережень було встановлено, що більшість часу навчально-виховного процесу використовується на навчання і вдосконалення техніки виконання і манери танцю та музикальності. До того ж мало уваги приділяється наданню теоретичних знань, а також імпровізації. У процесі проведення анкетування нас цікавили питання, які стосувалися знань народної хореографії. Аналізуючи відповіді підлітків, виявлено, що 55 % з них знають про витоки хореографічного мистецтва, про значення костюма для різних регіонів України. Окрім того, 30 % підлітків не дали правильних відповідей на питання, а 15 % з них не знають особливостей костюма для різних регіонів України.

Метод експертного оцінювання використовували для визначення рівня хореографічної культури підлітків. Кожному експертові було запропоновано визначити рівень хореографічної культури підлітків за п'ятьма показниками: техніками виконання, зв'язком з музикою, вмінням створювати образ, імпровізацією, артистичністю.

Таким чином, визначення рівня хореографічної культури підлітків свідчить про те, що техніка виконання українського народного танцю знаходиться на високому рівні, проте вміння імпровізувати, відтворювати характер танцювальних рухів різних регіонів України знаходиться на рівні, нижчому від середнього, і низькому.

Для формування хореографічної культури підлітків була створена спеціальна програма занять українським народним танцем, до якої належали: екзерсис біля опори в характері різних регіонів України; вправи на середині залу, які містили повороти, присядки, дрібушки; а також лекції з історичних відомостей щодо створення танцю, музичного супроводу та костюмів різних регіонів України.

У процесі педагогічного експерименту, який тривав 6 місяців, підлітки контрольної групи займалися за традиційною методикою, а експериментальної групи - за розробленою програмою. Час і кількість занять на тиждень в обох групах були однаковими.

У результаті впровадження розробленої програми в підлітків експериментальної групи відбулися суттєві зміни в показниках рівня хореографічної культури, які зросли від 8% до 24%. У підлітків КГ аналогічні показники зросли від 2,3% до 4,6% (рис. 1).

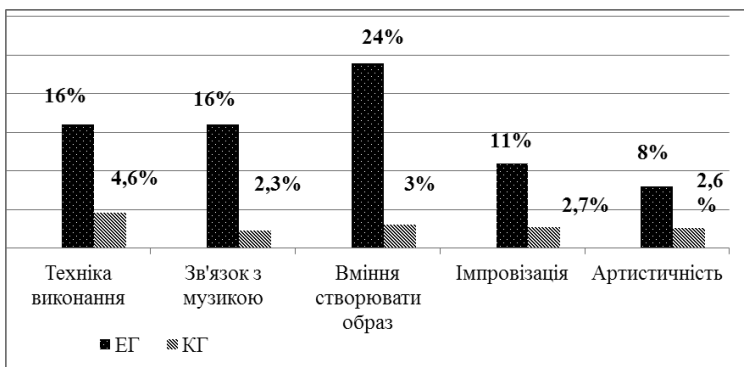

Рис. 1. Динаміка показників хореографічної культури ЕК та КГ в процесі експерименту

Таким чином, отримані дані свідчать про переваги розробленої програми з формування хореографічної культури підлітків.

Висновки. Формування хореографічної культури підлітків має вагоме значення для теорії та методики викладання українського народного танцю. Для оволодіння хореографічною культурою в повному обсязі необхідне вдосконалення не тільки техніки виконання елементів народного танцю, але й оволодіння теоретичними знаннями щодо історії його виникнення, особливостей костюма та музичного супроводу, вміння імпровізувати та створювати відповідний образ. Розроблення програми з формування хореографічної культури підлітків, яка містила усі елементи, дала змогу підвищити їх показники від 8% до 24%.

Список використаних джерел

1. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю : автореф. дис. ... д-ра наук з мистецтвознав. : 17.00.01 / К. Ю. Василенко ; Київ. держ. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 1998. – 52 с.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю / Василь Верховинець. – Київ : Музична Україна, 1968.